

nve@nve.no
Reguleringsmyndigheten for Energi, RME
att: Tiril Henriksen Norvoll

Saksbeh./tlf.nr.: Gunnar E. Nilssen / 90847638
Deres ref./Deres dato: 202105232-1 / 05.07.2021
Vår ref.: 21/01213-2
Vår dato: 11.02.2022

Metode for koordinering av virkemidler for å redusere FRCE iht. SOGL artikkel 152.14 og 16

Innledning

Statnett viser til brev av 5. juli 2021 om godkjenning av vilkår og metoder, der RME ber om at Statnett oversender siste versjon av TSO-forslag for vilkår og metoder sammen med oppdaterte redegjørelser av TSO-forslag der det er relevant i henhold til en nærmere avtalt tidsplan.

Statnett har under henvisning til brev av 14. mai 2018 fra NVE tidligere og i parallell med de europeiske prosessene oversendt RME metode for koordinering av virkemidler for å redusere FRCE iht. retningslinjer for drift av transmisjonsnettet for elektrisk kraft (system operation guideline, SOGL) artikkel 152.14 og 16. Tilhørende vurderingsdokument ble sendt RME 14.9.2018. Metoden ble revidert 13.5.2019.

Vår oppdaterte redegjørelse søker å ta høyde for utviklingen. Metoden må leses i lys av den aktuelle forordningen de er gitt i medhold av, samt annet regelverk og metoder. Vi understreker at metoden har sammenheng med og vil kunne påvirkes av innholdet i andre metoder og regelverk som skal utvikles fremover eller som endres i fremtiden. Statnett kan ikke utelukke at det er problemstillinger knyttet til metoden som ikke er behandlet her, eller at andre kan ha avvikende synspunkter på de forholdene som behandles.

Vedlagte TSO-forslag for metode for koordinering av virkemidler for å redusere FRCE iht. SOGL artikkel 152.14 og 16 oversendes RME for formell godkjenning.

Nedenfor følger vår redegjørelse i tråd med avklart mal.

Innholdet i metoden

TSOene opplever fra tid til annen at de markedsbaserte virkemidlene ikke er tilstrekkelig for å holde frekvensen innenfor de fastsatte grenseverdiene eller en risiko for at frekvensen kan havne utenfor de fastsatte grenseverdiene. Dette kan skje både i normaldrift og i skjerpet drift. Ytterligere virkemidler enn de markedsbaserte kan derfor være nødvendig for å hindre at man havner i nøddrift eller i verste fall i mørklagt nett. I normaldrift kan årsaken til at disse virkemidlene er nødvendige for eksempel være at det ikke er tilgjengelig tilstrekkelig mengde bud i mFRR aktiveringsmarkedet i deler av det nordiske systemet. Dette kan være koblet mot flaskehalser i

kraftnettet eller prognosefeil. I skjerpet drift vil behovet ofte være initiert av større driftsforstyrrelser i kraftsystemet, men det kan også være knyttet til andre driftssituasjoner.

Metoden spesifiserer hvordan man kan redusere Frequency Restoration Control Error (FRCE), som i dagens systemdrift er uttrykt gjennom avviket i det nordiske synkronsystems frekvens fra 50 Hz. Dette avviket eller feilen uttrykkes i andre europeiske land som Area Control Error (ACE) og de nordiske TSOene vil også innføre dette begrepet i forbindelse med implementeringen av den nye balanseringsmodellen.

Metoden har to hovedinndelinger, 1) tiltak i normaldrift og 2) ytterligere tiltak når kraftsystemet er i skjerpet drift og de første tiltakene ikke er tilstrekkelige for å begrense risikoen for å havne i nøddrift.

- 1) Tiltakene innebærer at normale prosedyrer for balanseregulering ikke følges. Bruk av virkemidlene er som hovedregel knyttet til situasjoner hvor det er knapphet på anmeldte reguleringsressurser i markedene i delområder avgrenset av nettbegrensninger eller når det forventes høy risiko for stor FRCE fremover i tid.
- 2) Tiltakene innebærer at TSOene ber spesifikke aktører om øyeblikkelig endring i produksjon eller forbruk for å unngå en alvorlig driftssituasjon.

Endrede forpliktelser og rettigheter

Statnett oppfatter ikke at metoden gir Statnett nye forpliktelser eller rettigheter i forhold til de plikter eller rettighetene systemansvarlig allerede har gjennom fos.

Det presiseres at TSOene strekker seg langt for å følge de normale prosedyrene i balansemarkedene, og at tiltakene så langt det lar seg gjøre er basert på frivillighet fra aktørenes side.

Endringer fra dagens praksis

Metoden er laget for å gjelde for alle de nordiske TSOene, og det er enkelte steg på listen som ikke er tilpasset den enkelte TSOs virkemidler og praktisering. For Statnett gjelder dette artikkel 3.1(b) om reservekraftverk og artikkel 4.1(a) om anvendelse av forbruk.

Artikkel 3.1.(b) beskriver anvendelse av reservekraftverk. Dette er ikke relevant i Norge.

Artikkel 4.1.(a) viser til at TSO i skjerpet drift, dersom øvrige tiltak ikke er nok for å begrense risiko for å havne i nøddriftstilstand, kan instruere forbruk og produksjon til å gjøre endringer i aktivt effektuttak. Dette virkemidlet har systemansvarlig overfor produksjonsanlegg i dag gjennom fos § 12 femte ledd, og kan benyttes i 'vanskelige driftssituasjoner'. Metodens spesifisering av at dette virkemidlet skal benyttes i skjerpet drift vil ikke endre dagens praksis når dette virkemidlet brukes for å redusere frekvensavvik. Tilsvarende virkemiddel finnes ikke for forbruk. For forbruk har systemansvarlig hjemmel til å tvangsmessig utkoble gjennom fos § 13 annet og tredje ledd.

Virkemidlene i metoden skiller seg noe fra de virkemidlene Statnett som systemansvarlig har gjennom fos, spesielt gjelder dette anvendelse av forbruk ref. artikkel 4.1.(a).

Metoden omhandler nordisk koordinering av tiltak i tilfeller hvor markedsbaserte virkemidlene ikke er tilstrekkelig for å holde frekvensen innenfor de fastsatte grenseverdiene, og vil således ikke påvirke systemansvarliges praksis eller bruk av virkemidler i andre situasjoner.

Gjennomføring innenfor gjeldende regelverk

Forskrift om systemansvaret (fos) skal sikre at systemansvaret utøves på en samfunnsmessig rasjonell måte. Fos § 4 angir prinsipper for utøvelsen av systemansvaret, herunder at systemansvarlig skal sørge for frekvensregulering og sikre momentan balanse i kraftsystemet. Gjennom fos §§ 12 og 13 har systemansvarlig virkemidler for å benytte produksjon og forbruk i vanskelige driftssituasjoner, ved effektknapphet og ved driftsforstyrrelser. Praktiseringen er omtalt i Statnetts retningslinjer for utøvelsen av systemansvaret, jf. fos § 28a.

Etter Statnetts oppfatning kan denne metoden gjennomføres innenfor gjeldende regelverk.

Deltagelse i samarbeid

Statnett har deltatt i utviklingen av metodeforslaget i samarbeid med de øvrige nordiske TSOene.

Med vennlig hilsen

Tom Tellefsen
leder Systemansvar og portefølje

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ikke signatur.